

zoper nas, ko sta po placu paradirala, pripravljajoča se k volitvam in ko sta volila ter zabavljala zoper Slovence, podučitelj Wessiagg, katerega nemčurška svojat ni tirala na volišče, je otroko po vseh 3 razredih Ormuške šole podučeval. — Tukaj je g. W. pokazal, kako zna svojemu vodju pokoren biti, in kako praktičen, kako spreten je on v svojem poslu, ker edna oseba tri razrede podučevati, to ne zna vsak „zabit“ Slovenec. Res praktična naprava! Ko so otroci prišli do ta dan iz šole domov, starišem ta „majsterstillek“ g. W. povedali, so stariši veseli bili; rekli so: „no, zdaj ipak ne bode več pomanjkanja učiteljev, ker eden po 3 razrede lahko uči, in hvala Bogu, da nas po takem sedaj učitelji ne bodo toliko stali, ker bomo jih manj potrebovali in ker je podučitelj W. tako „kütasten“, homo samo njega na tri razredni šoli v Ormužu imeli, druga dva pa naj gresta: h. j. s. na ... (Konec prih.)

Od sv. Martina na Paki. (Priporočba — nesreča.) Pri tukajšnji farni cerkvi sv. Martina in pri podružni cerkvi Sv. Janeza v Gorenjah je veselje pogledati ozaljšane altarje, katere je vrlo umetni pozlatac gosp. Angelo Zoratti, v Koroškem predmestju št. 35 v Mariboru, ponovil, toraj ovega gospoda v imenu cele okolice in fare zavoljo njegovega izvrstnega dela po nizki ceni očitno zahvalimo in priporočujemo. — Strela ubila je tukaj gospodarja Kozelnika, po domače Napotnika, v Skornem; nesrečnež je na svoji njivi žito nalaгал, in potem med bliskanjem mislil na dom bežati, ali med tem ga je strela dohitela in ubila. Med bliskanjem letati je nevarno!

Iz Rogatca. (Umor.) Tukaj blizu imamo tudi vstaše, ali ne zoper Turke, ampak zoper tatove, pa ne hrvatske, ampak štajerske, ki celo faro sv. Roka iznemirujejo. Cela družba tatov šteje 12 dobro izurjenih uzmičev. Bilo je 15. jul., ko so k posestniku K. prišli na rop in mu blaga pobrali, kolikor so ga nesti zamogli. Posestnik nesrečo zapazivši zgrabi za samokres ali pištolo in hiti za tatovi. Ko jih dojde, boče med nje ustreliti, toda pištola mu ne pokne in v tem hipu ga tolovaji zgrabijo in ubijejo. To je v pol letu drugi umor. Imamo sicer v Rogatcu žandarjev, pa teh skoro nikoli ni nikder videti. Zato se moramo sami na lastne moči zanašati in se orožati, da si obranimo imetje in življenje pred napadi drznih tolovajev!

Politični ogled.

Vojska na Turškem. Do odločilne bitke na izhodni strani Srbije, kder namerava turški Kerim-paša Srbe pobiti, ta teden že ni prišlo, čeravno skuša blizu 100.000 Turkov ondi prodreti. Srbski glavni poveljnik general Črnačev jih pričakuje v dobro izbranih in s šanci zavarovanih krajih med Aleksinacem, Deligradom in Zajčarom na višini tako, da zamore na vsako stran krepko

udariti tje, kder bi se pokazala največja potreba. Vsak trenutek se je nadjati tukaj, da pride do groznega klanja. Kajti tudi Črnačev ima više 70.000 mož najboljše srbske vojske z močno artilerijo. Menjše praske so vsaki den. Tako je obrst Mirković pri Pandiroli se vojskoval s Turki 18. 19. 20. julija, Lješaniu pri Zajčaru 24. 26. 29. in 30. julija. Veliko mrtvih in ranjenih je bilo na obeh straneh. — Med tem je na zahodni strani general Alimpić prisiljen mirno ob Drini stati in s 11.000 vojakih prehod Turkom iz Bosnje braniti. Bjelina še ni v njegovej oblasti. Vendar dolgo ne bodo Turki v tem mestu, ker ne dobijo od nikoder več živeža. — Pri južni vojski je namesto starega Čaha komando prevzel mladi in iskreni in do sedaj povsod srečni Antić, ki je takoj na Turke udaril in jih sedaj skuša iz mesta Šjenice pregnati, da se potem brž s Črnogorci zjedini. — Ti junaki so ta teden bili povsod srčni pa tudi srečni. Pri Podgorici je 24. jul. bil hud boj; 6000 Črnogorcev je stalo proti 15.000 Turkov; ti so bili tepeni in so pustili 200 turških mrtvecev na bojišču. Na drugi strani pa je pridobil knez Nikolaj sam največjo zmago v celem dosežanju vojski. Nikolaj se je namreč 21. julija od Nevesinja začel zvito pred Muktar-pašem pomikati nazaj. Ta je mislil, da se ga Črnogorci res bojijo in je hitel po stranskih stezah naprej, da bi jim pot v Črnogoro zaprl. Toda 26. jul. bil je pri Vrbici in Vučjemdolu od Črnogorcev obkoljen; začelo se je hudo streljanje; Črnogorci so možko prestali turško strelbo, a potem kakor levi srditi s handžarom v desnici planoli na 3000 mož močuo sredino turško, jo v trenutku prevrgli, razpršili; vsa turška vojna začne bežati, Črnogorci pritiskajo za njo 3 ure daleč sekajoči in podirajoči Turke, kakor snope; od 16 bataljonov je Muktar paša samo 4 rešil v Bilek, kder je sedaj obkoljen. Selim-paša in skoro vsi oficirji so ubiti, eden paša in 200 vojakov ulovljenih in 8 lepih Kruppovih kanonov zaplenjenih. Hercegovina je za Turke zgubljena. Veselje Kristijanov je neizmerno! Slava črnogorskim junakom! Bosenski vstaši pričakujejo 2000 Srbov, potrebnih pušek in ruskih oficirjev, da potem z 20.000 orožanci premejo Turke, ki strašno razsajajo. V Priedoru so ubili 12 bogatih trgovcev. Srbski vojni minister da Beligrad s kanoni utrditi, ob enem je odposlal 2 nova regimenta artilerije in 1300 novih prostovoljcev na bojišče, 800 delavcev dela patrone, Bolgarov je orožal 500 in jih poslal v Balkan za hrbet Osman-paši, ki je zaradi tega moral 6 bataljonov oddati, da mu steze zavarujejo. Iz vseh krajev dohajajo v Beligrad prostovoljci, vračniki in oficirji, posebno iz Rusije.

Avstrijske dežele. Odlični Katoličani so hotli za Avstrijo osnovati katol. politično društvo s sedežem na Dunaju, ki bi pa imelo pravico povsod zborovati. Vlada je snovanje takega društva prepovedala, med tem pa pripušča, da frajmaurerji shodnice snujejo kakor hočejo, čeravno so po še

veljavni postavi prepovedane. — Vojne priprave se delajo po celem cesarstvu. Po večih deželah se je že ukazalo gg. predstojnikom, kako imajo postopati, kedar jim dojde po telegrafu glas, da morajo vojaki na vojsko. — Pri Tajnicah na Českem poskušajo sedaj nove Uhacijeve kanone, ki morajo res izvrstni biti. Kajti 4000 korakov daleč streljati in natančno zadeti, to ni kar bodi. — Magjari in nekateri pahnjeni ustavoverci še vedno ugovarjajo zoper zvezo z Rusijo in nečejo nič vedeti o tem, da bi Avstrija priskočila turškim Kristijanom in zasedla Bosnijo, kar se bo vendar le zgodilo. Kajti naš svitli cesar so novega turškega poslanca ravno tako ostro, kakor ruski car, nagovorili zaradi turških grozovitostij! Da pridemo potem Slavjani do večje veljave, to je očitno. Magjarska vlada je zaprla dr. Kasapinoviča, srbskega narodnjaka v Pančevi. Kedaj bo magjarskega napuba dosti!?

Vnanje države. Ruski car pride 7. jul. v Varšavo ogledovat svoje vojne. Pruski minister Bismark je bil neki od grofa Andrassy-ja prošen, če bi ta smel k njemu priti na dogovor o politiki na Turškem. Bismark je odrekel; to je zopet lepa brca za Magjare. Lahki in Francozi in Angleži so v Belemgradu ponudili svoje posredovanje za primirje, vsaj na 4 tedne. Srbi so ponudbo odbili, ker nečejo da bi se pričeta vojska s Turkom pretrgala — gotovo le Turkom na korist. Rumunija žuga z vojsko Turkom, zato zbirajo ti 40.000 mož ob Donavi. Grška se jednako pripravlja na vojsko. Sploh Turkom se bliža poslednja ura, vsaj v Evropi, nekaj že zato, ker nimajo pravega sultana. Kajti sedanji je zastrupljen ali zadavljen ali drugače ubit, ker turški ministri pravijo, da bo sultanov brat Hamid postal turški cesar. Med tem pa se godijo grozne reči posebno od strani grdobnih Črkesov. Pri Sredcen v Bolgarskem so po noči začeli streljati v mirno ves Novoselo. Prestrašeni prebivalci in živina je hitela na stezo. Med tem začnejo hiše goreti. Sedaj vidijo Črkesi z puškami meriti in Bolgar za Bolgarom se zgrudi mrtev na tla. Naposled vderajo Črkesi v ves in pomorijo vse starce, žene in otroke, katerim so trebuhe parali in čreve izvijali, na kose sekali. Mesto ljudnate vesi je sedaj prazno pogorišče; jednako so naredili še 2 vesima, ki ste šteli vsaka po 200 hiš. V Drinopolju so živemu Bolgaru iz života meso rezali in psom metali. Tako cesarstvo ne more obstati, čeravno mu res dojde 100.000 Magjarov na pomoč, kakor se Magjari v Budapeštu bahajo!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XLIX. Živi se v Tridentu prav po ceni. Za precej globoko in široko skledico kave z rogom vred sem plačal 14 kr. Denarna mošnja se mi je komaj odehnila na domačih tleh. Na Laškem se

njej je hudo godilo. Tirolec ostane poštena duša, čeravno ga liberalci vseh dežel psujejo. V deželi, kder je vera doma, se tudi potniku tujcu boljše godi. Ko sem še v gostilnici za mizo nekako zamišljen sedel, udarijo na enkrat dobro znani glasovi slovenski na moja slovenska ušesa. Svirala se je živahna popotnica: „Naprej zastava slave“. Ves zavzet tukaj na južnem Tirolskem slišati prelepo skladbo našega Jenko-ta, skočim kvišku in hitim na ulico, kder mi je brž vse jasno postalo. Hrvatski regiment je odhajal na železnico. Dobro izurjeni godci so potem zagodli še neko hrvatsko in naposled Radecki-ja. Prebivalstvu se je godba tako dopadla, da je vse vrelo za vojaki na kolo-dvor, kamor sem se tudi jaz podal in nekoliko ur poznej odpeljal v Botzen. Mesto je pozidano med strmimi gorami in je nekdanj slovelo zaradi nemško-laške trgovine. Prebivalci se še sedaj počajo večjidel s trženjem. Hrami imajo nekaj posebnega. Skoro vsak ima visoko na strehi vrata z glaževnatimi ali steklenimi šipami. Vrata odprejo, kedar podstrešje zračiti hočejo. Farna cerkev je v gotičkem slogu pozidana ter pokrita z lošenimi opekicami, ki so različno barvane, kar se tujcu jako dopade. Blizu cerkve je pokopališče, kder se brž veliko spoštovanje in ljubezen Tirolecev do njihovih rajnih zapazi. Skoro na vsakem grobu je škropilnik z blagoslovljeno vodo.

Od Botzen-a drdri železniški vlak med čudnimi in čelarnimi planinami. Pri samostanu Klausen se tako stisnejo, da skoro pot popolnem zapirajo. Samostan stoji na strmem bregu. Iz cerkvenega zida pozdravlja potnika na železnici nenaavadno velik, barvan križ. — Dalje na potu smo prišli v Briksen, ki stoji v dolini s krasno okolico in ki je ob enem skrbno obdelana. V Briksen-u je sedež knezoškofa. Stolna cerkva kaže dva zvonika z bakrom pokrita. Za Briksenom se pride brž do trdnjave Franzensfeste. Tukaj se deli železnica na dve progi; prva pelja naprej čez visoki Brenner v Innsbruck, druga pa krene na izhodno stran proti Celovecu, kamor sem tudi jaz bil namenjen. Prestopivši tedaj na drug vlak sem se peljal po nekdanji Bristriški dolini, koja so Nemci potem, ko so Slovence izpodrinoli, prekrstili v Pusterthal. Sred doline je Brunnecken. Tam blizu izvira naša bistra Drava. Vožnja po železnici do Belaka na Koroškem je večjidel dolgočasna. Človek skoro nikamor ne vidi. Visoke stene nepoznatih mu planin zapirajo razgled. Le tu pa tam se vidi kak kupček bramov z borno cerkvico na sredi. Od Belaka se brž pride do dolgega in prijaznega Celovskega jezera. Srebrno-svetla voda njegova se počasno ziblje; po njej pa plavajo divje raze in se ne vzdignejo, če tudi hlapec celo blizu njih ropotá. Tako so mu že privajene. Na koncu jezera je Celovec. V mesto se nisem takrat podal, ker sem si ga že l. 1873 bil ogledal. Od Celovca naprej se razprostira široko in rodovitno polje, katero na južni strani robijo strme kranjsko-koro-